

CO₂ Management Plan

Opdrachtgever

Van Hoek Bouw B.V.

Auteur:

Gerni Volkerink

Inhoud

<i>Inhoud</i>	2
1 Inleiding en verantwoording	3
1.1 LEESWIJZER	4
2 Beschrijving van de Organisatie	5
2.1 BELEIDSVERKLARING	6
2.2 STATEMENT BEDRIJFSGROOTTE.....	6
3 Emissie-inventaris rapport	7
3.1 VERANTWOORDELIJKE.....	7
3.2 BASISJAAR EN RAPPORTAGE.....	7
3.3 AFBAKENING.....	7
3.4 DIRECTE EN INDIRECTE GHG EMISSIES.....	8
3.4.1 Berekende GHG emissies	8
3.4.2 Verbranding biomassa.....	10
3.4.3 GHG verwijderingen	10
3.4.4 Uitzonderingen.....	10
3.4.5 Belangrijkste beïnvloeders	10
3.4.6 Toekomst.....	10
3.4.7 Significante veranderingen	10
3.5 KWANTIFICERINGSMETHODEN.....	10
3.6 EMISSIEFACTOREN.....	10
3.7 ONZEKERHEDEN	11
3.8 VERIFICATIE.....	11
3.9 RAPPORTAGE VOLGENS ISO 14064-1	12
4 Energie meetplan	13
4.1 PLANNING MEETMOMENTEN.....	13
4.2 VESTIGINGEN.....	13
5 Stuurcyclus	14
6 TVB matrix	15
7 Energiemanagement actieplan	16
8 Communicatieplan	18
8.1 EXTERNE BELANGHEBBENDEN	18
8.2 INTERNE BELANGHEBBENDEN	18
8.3 PROJECTEN MET GUNNINGVOORDEEL.....	18
8.3.1 'Projecten met gunningsvoordeel	18
8.4 COMMUNICATIEPLAN	19
8.5 WEBSITE	20
8.5.1 Tekstuele informatie	20
8.5.2 Gedeelde documenten	20
8.5.3 Website SKAO.....	20

1 Inleiding en verantwoording

Van Hoek Bouw B.V. levert indirect producten en diensten aan opdrachtgevers die bij aanbestedingen gunningvoordeel hanteren aan de hand van de CO₂-Prestatieladder. Met deze CO₂-Prestatieladder worden (onder)leveranciers uitgedaagd en gestimuleerd om de eigen CO₂-uitstoot te kennen en te verminderen. Hoe meer een bedrijf zich inspant om CO₂ te reduceren, hoe meer kans op gunning bij een opdracht.

De CO₂-Prestatieladder kent vier invalshoeken:

1. Inzicht

Het opstellen van een onomstreden CO₂ footprint conform de ISO 14064-1 norm en daarmee inzicht krijgen in de CO₂-uitstoot van het bedrijf.

2. CO₂-reductie

De ambitie van het bedrijf om de CO₂-uitstoot te verminderen.

3. Transparantie

De wijze waarop een bedrijf in- en extern communiceert over haar CO₂ footprint en reductiedoelstellingen.

4. Deelname aan initiatieven (in sector of keten) om CO₂ te reduceren.

Elke invalshoek is onderverdeeld in vijf niveaus. Hoe hoger het niveau per invalshoek, hoe meer punten het bedrijf vergaart en uiteindelijk des te meer gunningvoordeel het bedrijf ontvangt. Een erkende certificerende instantie beoordeelt de activiteiten en bepaalt het niveau van de CO₂-Prestatieladder. Hiervoor moeten stappen zijn gezet op alle invalshoeken van de ladder.

In dit rapport wordt de emissie-inventaris van Van Hoek Bouw B.V. over 2017 besproken. Dit rapport richt zich op invalshoek A (inzicht) en invalshoek B (CO₂-reductie) van de CO₂-Prestatieladder. De CO₂ footprint geeft een inventarisatie van de totale hoeveelheid uitgestoten broeikasgassen: de GHG-emissies. Daarnaast geeft het inzicht in de herkomst van deze emissies met een verdeling naar directe en indirecte GHG-emissies (respectievelijk scope 1 en scope 2).

De inventarisatie is een verantwoording van eis 3.A.1 van de CO₂-Prestatieladder en is uitgevoerd conform de ISO 14064-1: 2006 (E) "quantification and reporting of green house gas emissions and removals". In dit rapport wordt de CO₂ footprint gerapporteerd volgens § 7.3.1 van deze norm. In het laatste hoofdstuk is hiertoe een kruistabel opgenomen.

In de rapportage voor de CO₂-Prestatieladder wordt er onderscheid gemaakt tussen de scope 1, 2 en 3. Deze indeling is oorspronkelijk afkomstig uit het GHG-protocol. De SKAO plaatst business travel en personal cars for business travel in scope 2 in plaats van de scope 3. Omdat deze rapportage voor de CO₂ prestatieladder van de SKAO is, worden de scope 1 en scope 2 categorieën van de SKAO aangehouden.

1.1 Leeswijzer

Dit document is ter bewijsvoering van de eisen van de CO₂-Prestatieladder. Per hoofdstuk wordt een eis behandeld. Hieronder een leeswijzer.

Hoofdstuk in dit document	Eis in de CO ₂ -Prestatieladder
Hoofdstuk 2: Beschrijving van de organisatie	-
Hoofdstuk 3: Emissie-inventaris rapport	3.A.1
Hoofdstuk 4: Energie meetplan	2.C.2
Hoofdstuk 5: Stuurcyclus	2.C.2
Hoofdstuk 6: TVB-Matrix	2.C.2
Hoofdstuk 7: Energiemanagement actieplan	3.B.2
Hoofdstuk 8: Communicatieplan	2.C.3

2 Beschrijving van de Organisatie

Van Hoek Bouw B.V. is sinds 2007 een 100% dochter onderneming van R. Dellen Holding B.V. en is actief in de bouwsector. Het is een bouworganisatie die o.a. gespecialiseerd is in grootschalige betonconstructies, utiliteitsbouw en particuliere nieuwbouw. Klanten zijn bedrijven, overheden én particulieren.

Voor het bedrijf werken 25 medewerkers, samen goed voor ca 24,6 FTE. Het bedrijf is gevestigd aan de Bohemenstraat 3 in Zwolle. Van Hoek Bouw B.V. beschikt over de volgende kwaliteits- en milieumanagementsystemen:

- ✓ ISO 9001:2008
- ✓ Keurmerk BouwGarant
- ✓ VCA
- ✓ Komo Procescertificaat: Handmatig verwerken van mortels

Daarnaast zijn nog diverse productcertificaten van toepassing.

Een goede beschrijving van de activiteiten van Van Hoek Bouw, vindt u op de website <http://www.vanhoekbouw.nl/>

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Als milieubewuste onderneming kijken wij naar de gevolgen van onze bedrijfsactiviteiten voor mens en milieu en investeren dan ook in een duurzame bedrijfsvoering. Het belang van MVO (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen) is voor ons de laatste jaren alleen maar toegenomen. Daarom willen we onze inspanningen nu ook richten op verdere CO₂-reductie door ons te certificeren op CO₂-Prestatieladder Niveau 3.

Kwaliteit en veiligheid staan bij Van Hoek Bouw voorop. We werken dan ook volgens alle wettelijke voorschriften op gebied van veiligheid en kwaliteit. Alle keurmerken, certificeringen en lidmaatschappen geven u als opdrachtgever garantie op kwaliteit van de werkzaamheden en bedrijfsvoering, en waarborgen tevens de veiligheid van onze medewerkers. Al onze medewerkers zijn in het bezit van de diploma's VCA, BEI HS VOP en ISO9001. Doordat onze vakmensen al tientallen jaren bij Van Hoek Bouw werken en het BEI HS (hoogspanning) VOP certificaat hebben, mogen zij zelfstandig (zonder toezicht) werkzaamheden uitvoeren in de gebouwen, in de schakeltuinen, op de hoogspanningsstations en onder de hoogspanningslijnen.

2.1 Beleidsverklaring

Het belang van duurzaamheid is tegenwoordig een belangrijk gegeven. Om hier bewust mee om te gaan streven wij naar een CO₂-bewuste bedrijfsvoering, om van daaruit een voortdurende verbetering van ons emissiereductiebeleid en een groeiende bewustwording van de medewerkers op de te reduceren emissies van onze activiteiten te realiseren.

2.2 Statement bedrijfsgrootte

De totale CO₂-uitstoot van Van Hoek Bouw B.V. over dit jaar bedraagt 148 ton CO₂. Van Hoek Bouw B.V. valt daarmee qua CO₂-uitstoot in de categorie klein bedrijf.

	Diensten ¹²	Werken / leveringen
Klein bedrijf	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (≤) 2.000 ton per jaar.
Middelgroot bedrijf	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (≤) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (≤) 2.500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (≤) 10.000 ton per jaar.
Groot bedrijf	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt meer dan (>) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt meer dan (>) 2.500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt meer dan (>) 10.000 ton per jaar.

Tabel 1 | Indeling in klein, middelgroot of groot bedrijf volgens Handboek CO₂-Prestatieladder 3.0.

3 Emissie-inventaris rapport

3.1 Verantwoordelijke

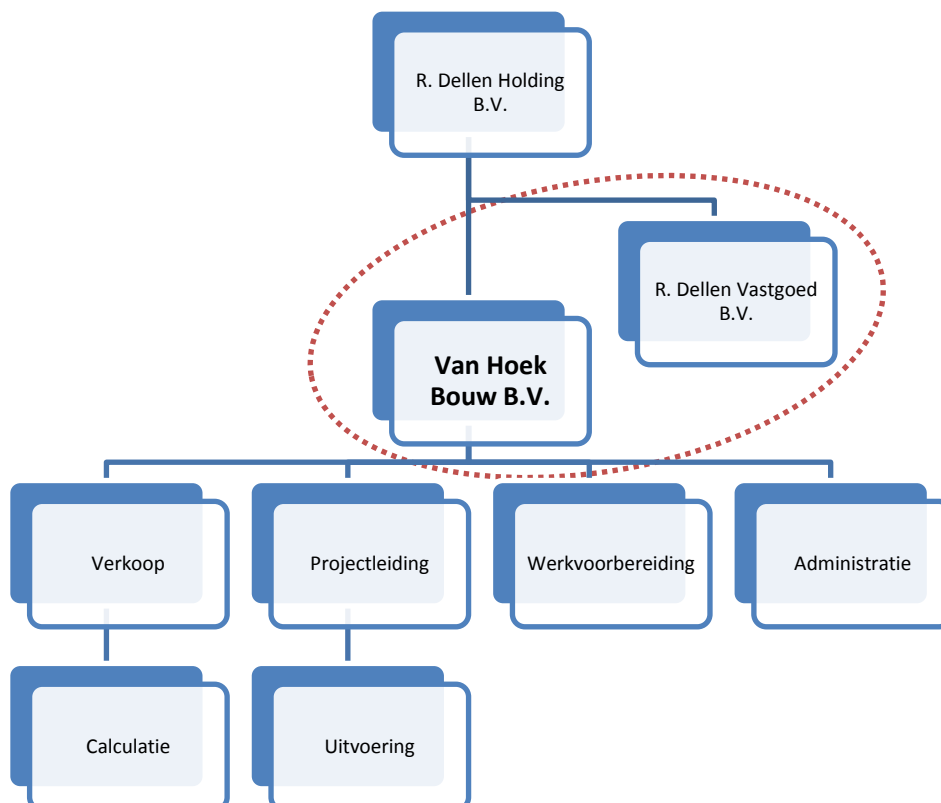
De verantwoordelijke voor de stuurcyclus CO₂-reductie alsmede alle activiteiten die hieraan gekoppeld zijn, zoals het behalen van de doelstellingen, is Gerni Volkerink. Zij rapporteert rechtstreeks aan de directie. Voor de CO₂-Prestatieladder wordt Van Hoek Bouw B.V. ondersteund door MVosAdvies.

3.2 Basisjaar en rapportage

Het basisjaar betreft het jaar 2015. Dit jaar dient daarbij ook als referentiejaar voor de CO₂-reductiedoelstellingen. De presentaties zijn vermeld tot en met dit jaar.

3.3 Afbakening

In de moedermaatschappij van Van Hoek Bouw vinden geen activiteiten plaats, dit is een financiële holding. R. Dellen Vastgoed B.V. beheert het bedrijfspand van Van Hoek Bouw B.V. en wordt daarom meegenomen in de Organizational Boundary. De bedrijfsactiviteiten vinden plaats in Van Hoek Bouw B.V..

3.4 Directe en indirecte GHG-emissies

In dit hoofdstuk worden de berekende GHG-emissies toegelicht.

3.4.1 Berekende GHG-emissies

De directe en indirecte GHG-emissies van Van Hoek Bouw B.V. bedroeg dit jaar 148 ton CO₂. Hiervan werd 114 ton CO₂ veroorzaakt door directe GHG-emissies (scope 1) en 34 ton CO₂ door:

Scope 1	omvang	eenheid	conversiefactor	ton CO ₂
<i>Brandstofverbruik wagenpark (diesel)</i>	33.140,00	liters	3.230	107,0
<i>Brandstofverbruik wagenpark (benzine)</i>	859,00	liters	2.740	2,4
<i>Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (diesel)</i>	1.065,00	liters	3.230	3,4
<i>Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (benzine)</i>	323,00	liters	3.230	1,0
<i>Propanaan</i>	-	liters	1.725	-
Totaal scope 1				113,9

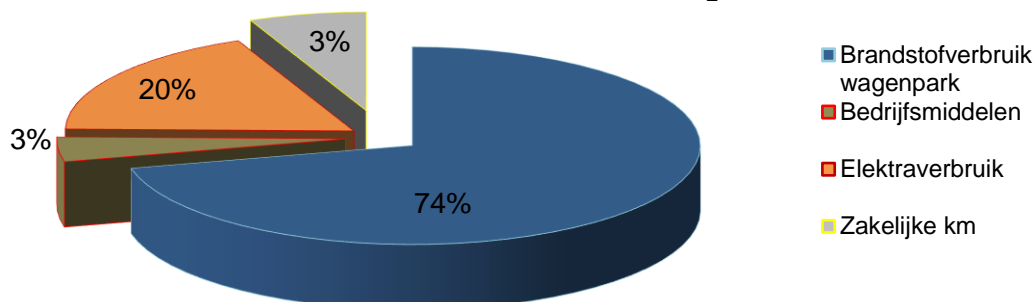
Scope 2	omvang	eenheid	conversiefactor	ton CO ₂
<i>Elektraverbruik - grijze stroom</i>	45111	kWh	649	29,3
<i>Elektraverbruik - groene stroom</i>		kWh	-	-
<i>Zakelijke km priveauto's (brandstoftype onbekend)</i>	23.115,00	km's	220	5,1
Totaal scope 2				34,4

Totaal scope 1 en 2				148,2
----------------------------	--	--	--	--------------

Bron conversiefactoren: www.co2emissiefactoren.nl daterende van 18 juni 2018.

Scope 1 en 2 emissies Van Hoek Bouw 2017 (totaal =148,2 ton CO₂)

Voortgang

Scope 1	2015	2016	2017_1	2017
Gasverbruik				
Brandstofverbruik wagenpark (diesel)	104,54	96,09	44,84	107,04
Brandstofverbruik wagenpark (benzine)	1,09	1,45	1,09	2,35
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (diesel)	2,95	3,59	1,24	3,44
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (benzine)	n.b.	1,80	0,58	1,04
Propanaan	0,11	0,11	-	-
Scope 2				
Electra	26,78	24,79	13,49	29,28
Zakelijke km priveauto's (brandstoftype onbekend)	12,07	9,00	2,43	5,09
TOTAAL:	147,54	136,82	63,66	148,24
		-7%	-53%	0%

Kengetal (kilometers bedrijfsbussen)	366.798,00	356.576,00	226.228,00	465.287,00
Relatieve CO2 uitstoot:	0,00040	0,00038	0,000281	0,000319
Relatieve CO2 uitstoot in %:	100%	-5%	-30%	-21%
Verwachting:	100%	94%	94%	88%

3.4.2 Verbranding biomassa

Verbranding van biomassa vond niet plaats bij Van Hoek Bouw B.V. dit jaar.

3.4.3 GHG verwijderingen

Er heeft geen broeikasgasverwijdering of compensatie plaatsgevonden bij Van Hoek Bouw B.V. dit jaar.

3.4.4 Uitzonderingen

Propanaan wordt niet meer geregistreerd in verband met te kleine omvang en niet noodzakelijk.

3.4.5 Belangrijkste beïnvloeders

Binnen Van Hoek Bouw B.V. zijn geen individuele personen te benoemen die een dermate invloed op de CO₂ footprint hebben, dat gedragsverandering van deze individuele persoon alleen al zou zorgen voor een significante verandering in de CO₂ footprint.

De CO₂-uitstoot is met name afhankelijk van het wagenpark. De locatie van de projecten zal daarom leidend zijn voor de CO₂-uitstoot. Van Hoek Bouw kan sturen op gedrag, de type voertuigen en de frequentie. Echter zal de afstand toch een stempel drukken op het totaal. Er is daarom gekozen om de CO₂-uitstoot te relateren aan het aantal gereden kilometers.

3.4.6 Toekomst

De emissies in de paragrafen hierboven zijn vastgesteld voor het jaar 2017. De verwachting is dat deze emissies in het komende jaar, 2018, niet aan grote verandering onderhevig zullen zijn. Wel zal, gezien de doelstellingen van Van Hoek Bouw, de CO₂-uitstoot de komende jaren dalen.

3.4.7 Significante veranderingen

Zoals in hoofdstuk 3 beschreven geldt 2015 als basisjaar. De voortgang van de reductie in CO₂-uitstoot zal beschreven worden in het document CO₂ reductieplan.

3.5 Kwantificeringsmethoden

Voor het kwantificeren van de CO₂-uitstoot is gebruik gemaakt van een voor Van Hoek Bouw B.V. op maat gemaakt model. In het model kunnen alle verbruiken worden ingevuld. Vervolgens wordt de daarbij behorende CO₂-uitstoot automatisch berekend en vergeleken met het basisjaar. Hierbij zijn de emissiefactoren van de website co2emissiefactoren.nl gehanteerd.

3.6 Emissiefactoren

Voor de inventarisatie van de CO₂-uitstoot van Van Hoek Bouw B.V. over het huidige jaar zijn de emissiefactoren uit de CO₂-Prestatieladder 3.0 gehanteerd. Omdat het gaat om specifieke emissiefactoren op nationaal niveau, zijn de gehanteerde emissiefactoren zeer geschikt voor het omrekenen van de data van de broeikasgas activiteiten naar de daarmee gepaard gaande CO₂-emissies. Alle gebruikte emissiefactoren zijn opgenomen in de

berekening van de CO₂ footprint. De emissiefactoren van Van Hoek Bouw B.V. zullen te allen tijden meegaan met wijzigingen in de emissiefactoren van de CO₂-Prestatieladder 3.0. Voor de berekening van de CO₂ footprint van dit jaar zijn emissiefactoren gebruikt volgens januari 2018. Er zijn geen "Removal factors" van toepassing.

3.7 Onzekerheden

De gepresenteerde resultaten moeten worden gezien als de beste inschatting van de werkelijke waarden. Alle gebruikte gegevens voor de berekening van de CO₂ footprint zijn gebaseerd op facturen en/of werkelijk gemeten aantallen. Hierdoor is de onzekerheidsmarge zeer gering.

3.8 Verificatie

De emissie-inventaris van Van Hoek Bouw B.V. is niet geverifieerd.

3.9 Rapportage volgens ISO 14064-1

Dit rapport is opgesteld volgens de eisen uit ISO 14064-1, paragraaf 7. In Tabel 2 is een kruistabel gemaakt van de onderdelen uit ISO 14064-1 en de hoofdstukken in het rapport.

ISO 14064-1	§ 7.3 GHG report content	Beschrijving	Hoofdstuk rapport
	A	Reporting organization	2
	B	Person responsible	3.1
	C	Reporting period	3.2
4.1	D	Organizational boundaries	3.3
4.2.2	E	Direct GHG emissions	
4.2.2	F	Combustion of biomass	3.4
4.2.2	G	GHG removals	3.4
4.3.1	H	Exclusion of sources or sinks	3.4
4.2.3	I	Indirect GHG emissions	3.4
5.3.1	J	Base year	3.2
5.3.2	K	Changes or recalculatons	3.4
4.3.3	L	Methodologies	3.5
4.3.3	M	Changes to methodologies	3.6
4.3.5	N	Emission or removal factors used	3.6
5.4	O	Uncertainties	3.7
	P	Statement in accordance with ISO 14064-1	3.9
	Q	Verification	3.8

Tabel 3 | Kruistabel ISO 14064-1

4 Energie meetplan

Het energie meetplan bevat een aantal vaste onderdelen voor het up-to-date houden van het CO₂-managementsysteem. Het plan is opgezet om te zorgen dat het gehele CO₂-reductiesysteem voldoet aan de eisen van ISO50001, ISO 14064-1 en ervoor te zorgen dat gedurende het jaar continue verbetering plaatsvindt.

De CO₂-verantwoordelijke heeft de documenten die betrekking hebben op het CO₂ beleid in beheer. Zij draagt zorg voor het juist archiveren en versiebeheer van deze documenten zodat de meest actuele versie van documenten altijd beschikbaar is en oudere versies eenvoudig achterhaald kunnen worden. Daarbij worden oudere versies van documenten minimaal 2 jaar bewaard.

4.1 Planning meetmomenten

Voor het meten van de verschillende energiestromen is een plan opgesteld. In de onderstaande tabel is te zien wanneer energiefactoren gemeten worden en door wie en waar de informatie verkregen kan worden. De wijze waarop de verbruiken worden gemeten is de meest haalbare wijze, waarbij rekening wordt gehouden met het doel waarvoor de gegevens worden verzameld en de mate van detaillering die nodig is. De verantwoordelijke persoon voor het verzamelen van de gegevens is daarom op de hoogte van de wijze waarop deze gegevens in de emissie-inventaris verwerkt worden.

4.2 Vestigingen

Scope 1 emissies

Categorie	Meetmoment	Wie	Toelichting
Brandstofverbruik materieel en auto's (in liters benzine, diesel)	Halfjaarlijks op 1-1 en 1-7	CO ₂ -verantwoordelijke	Via de tankpassen worden de hoeveelheid getankte liters opgevraagd. Standaardrapportage opstellen waarmee liters, kilometers, verbruik snel inzichtelijk zijn.

Scope 2 emissies

Categorie	Meetmoment	Wie	Toelichting
Elektriciteitsverbruik (in kWh)	Halfjaarlijks op 1-1 en 1-7	CO ₂ -verantwoordelijke	Meterstanden worden opgenomen en jaarrekening gebruikt

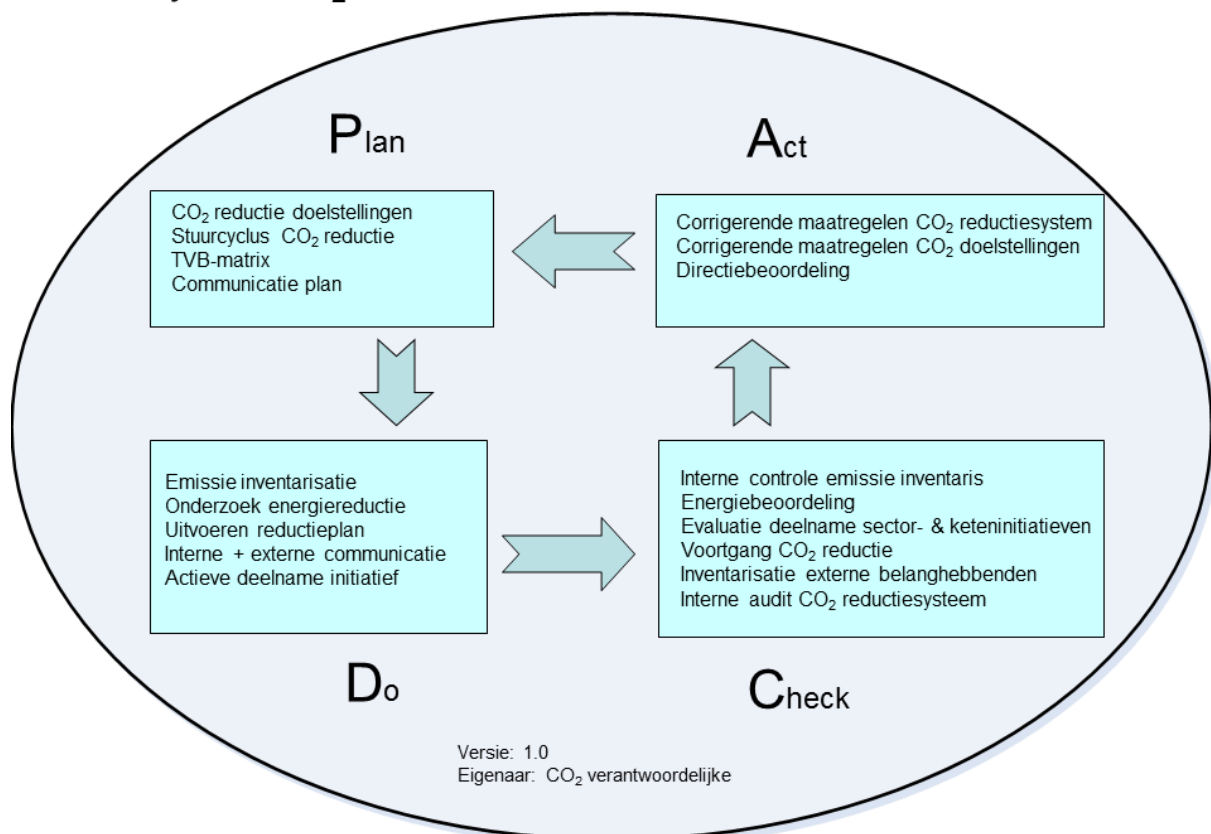
5 Stuurcyclus

Het CO₂ beleid kent cycli van een half jaar, waarin de volgende zaken geïnventariseerd worden:

- ✓ de gegevens voor de CO₂ footprint verzameld worden;
- ✓ beoordeeld wordt of de emissiefactoren nog actueel zijn;
- ✓ er significante veranderingen in het bedrijf zijn welke een impact op de footprint kunnen hebben;
- ✓ beoordeeld wordt of herberekening van emissies van voorgaande jaren vanwege deze veranderingen nodig is;
- ✓ de voortgang van de CO₂-reductie en behalen van de doelstelling bepaald wordt.

Vervolgens wordt beoordeeld of sturing op de doelstelling en maatregelen nodig is, in de vorm van het aanscherpen van de doelstelling wanneer deze (te) eenvoudig behaald wordt, of in de vorm van het nemen van extra maatregelen wanneer bepaalde maatregelen niet mogelijk bleken te zijn en de doelstelling niet gehaald dreigt te worden. Hierover wordt vervolgens intern en extern gecommuniceerd. Daarnaast wordt de nuttige toepassing van het sector- of keteninitiatief in de afgelopen periode geëvalueerd. Hieronder is een zogenoemde PCDA-cyclus weergegeven, waarin de verschillende fasen van het CO₂-reductiebeleid zijn weergegeven.

Stuurcyclus CO₂ reductie

6 TVB matrix

Taken Verantwoordelijkheden Bevoegdheden	taak-verantwoordelijkheid- bevoegdheid	Frequentie	KAM Medewerker	Projectleider CO₂ reductie	Webbeheerder	Externe adviseurs	Directie
Inzicht							
Verzamelen gegevens emissie inventaris	t	halfjaarlijks		x			
Collegiale toets op emissie inventaris	t	jaarlijks	x			x	
Accorderen van emissie inventaris	b	jaarlijks					x
Opstellen emissie inventaris rapport	t	jaarlijks		x			
Evaluatie op inzicht: energie-beoordeling	t+v	jaarlijks		x			x
Reductie							
Uitvoeren onderzoek naar energiereductie	t+v	halfjaarlijks		x			
Bepalen CO ₂ -reductiemaatregelen	t	halfjaarlijks		x			
Bepalen CO ₂ -reductiedoelstellingen	t	jaarlijks		x			
Accorderen van doelstellingen	b	jaarlijks					x
Realiseren CO ₂ -reductie doelstellingen	v	continu		x			
Monitoring&evaluatie voortgang CO ₂ -reductie	t+v	halfjaarlijks		x			x
Communicatie							
Aanleveren informatie nieuwsberichten	t	halfjaarlijks		x			
Actualiseren website	t+b	halfjaarlijks			x		
Actualiseren pagina SKAO-website	t+b	jaarlijks		x			
Bijhouden interne communicatie	t+b	halfjaarlijks		x			
Goedkeuren van interne communicatie	b	halfjaarlijks					x
Goedkeuren van externe communicatie	b	halfjaarlijks					x
Participatie							
Inventarisatie mogelijk relevante initiatieven	t	halfjaarlijks		x			
Besluit deelname initiatieven	b	jaarlijks					x
Deelname aan sectorinitiatieven	v	continu		x			x
Overig							
Eindredactie CO ₂ -dossier	v	continu		x			
Voldoen aan eisen CO ₂ -Prestatieladder	v	continu		x			
Uitvoeren Interne Audit CO ₂ -reductiesysteem	t	jaarlijks	x			x	
Rapporteren aan management	b	halfjaarlijks		x			
Besluitvorming over CO ₂ -reductiebeleid	v	halfjaarlijks					x

7 Energiemanagement actieplan

Dit beknopte hoofdstuk heeft als doel om aan te tonen dat Van Hoek Bouw B.V. aan alle onderdelen uit NEN50001 voldoet. Er is besloten hiervoor geen apart energiemanagement actieplan op te stellen omdat de eisen in de andere documenten geïntegreerd zijn. Zie onderstaand een opsomming van de eisen. Per eis is een verwijzing naar de betreffende documentatie opgenomen in de tabel onderaan dit hoofdstuk.

Eisen van NEN-EN-ISO 50001:

- 4.4.3. Uitvoeren van een energie review (directiebeoordeling)
  - a) Het energieverbruik en de gebruikte energiefactoren moeten gebaseerd zijn op metingen of andere data.
  - b) Significant energieverbruik, in het bijzonder significante veranderingen, moeten in beeld worden gebracht.
  - c) Een inschatting maken van het verwachte energieverbruik van de komende periode.
  - d) Het identificeren van alle personen die werken voor de organisatie van wie hun acties kunnen leiden tot significante veranderingen in het energieverbruik.
  - e) Identificatie van mogelijkheden om energie te besparen en het bepalen van de prioriteiten.
- 4.4.4. Opstellen van referentiekader
  - a) Basisjaar is 2015.
- 4.4.5. Vaststellen van performance indicatoren voor monitoren (meten KPI's)
  - a) Beschrijven van de handelingen.
- 4.4.6. Energie doelstellingen, doelen en programma's
  - a) Het aanwijzen van verantwoordelijkheden.
  - b) De middelen en het tijdsplan bepalen voor het behalen van de verschillende doelen.
- 4.6.1. Monitoring, meten en analyseren
  - a) De organisatie maakt en beschrijft de bewaking en de eisen om de gestelde doelen te behalen. Er moet een energie meetplan worden geschreven en geïmplementeerd.
  - b) De organisatie moet ervoor zorgen dat het energieverbruik en bijbehorende energiefactoren op vooraf bepaalde momenten wordt gemeten en gedocumenteerd.
  - c) De organisatie moet ervoor zorgen dat juistheid en herhaalbaarheid van de meetmethode die is gebruikt past bij de taak.
  - d) De organisatie moet de relatie tussen het energieverbruik en de energiefactoren aangeven. En zal op vooraf bepaalde momenten de werkelijke situatie toetsen met de verwachte situatie.
  - e) De organisatie moet alle significante afwijkingen van het verwachte energieverbruik documenteren, inclusief de mogelijke oorzaken.
  - f) De relatie tussen het energieverbruik en de energie factoren moeten op vooraf bepaald tijdstip worden beoordeeld en waar nodig aangepast.
  - g) De organisatie moet zijn energieverbruik, waar mogelijk, vergelijken met andere, gelijksoortige, organisaties.
- 4.6.4. Afwijkingen, verbeteringsacties en preventieve maatregelen.
  - a) De organisatie moet afwijkingen identificeren en binnen een vooraf gestelde tijdslijn verbeteringsacties uitvoeren. De organisatie moet alle relevante documentatie bewaren rekening houdend met de wettelijke termijn.

NEN 50001	Documenten CO₂ reductiesysteem
4.4.3 a	Emissie-inventaris
4.4.3 b	CO ₂ -reductieplan, H5
4.4.3 c	CO ₂ -reductieplan
4.4.3 d	CO ₂ -reductieplan
4.4.3 e	CO ₂ -reductieplan, bijlage B 'Inventarisatie reductiemogelijkheden'
4.4.4 a	CO ₂ Management Plan, H3
4.4.5 a	CO ₂ -reductieplan
4.4.6 a	CO ₂ Management Plan, H4
4.4.6 b	CO ₂ -reductieplan
4.6.1 a	CO ₂ Management Plan, H4
4.6.1 b	CO ₂ Management Plan, H4
4.6.1 c	CO ₂ Management Plan, H4
4.6.1 d	Interne audit & zelfevaluatie
4.6.1 e	CO ₂ -reductieplan, Directiebeoordeling CO ₂ -reductiesysteem en Interne audit & zelfevaluatie
4.6.1 f	Directiebeoordeling CO ₂ -reductiesysteem
4.6.1 g	CO ₂ -reductieplan
4.6.4 a	Interne audit & zelfevaluatie

8 Communicatieplan

In dit deel van het document wordt aangegeven op welke momenten er wordt gecommuniceerd over het CO₂-reductiesysteem van Van Hoek Bouw B.V. Daarnaast wordt een overzicht gegeven van actieve deelname aan initiatieven.

8.1 | Externe belanghebbenden

Hieronder worden de externe belanghebbenden opgenoemd. Dit zijn partijen die belang hebben bij reductie van energie en van de meest materiële CO₂-emissies. Tevens zijn het potentiële partners om mee samen te werken aan CO₂-reductie. Communicatie aan de externe belanghebbenden vindt plaats via de website van Van Hoek Bouw B.V. en via externe mailing.

Externe belanghebbenden	Belang CO ₂ -beleid & kennisniveau
Opdrachtgevers: Enexis, Spie, Alliander en Tennet	Streven naar CO ₂ -reductie middels gunningcriteria in aanbestedingen. Goede kennis van CO ₂ -reductie; voeren zelf een actief CO ₂ -reductiebeleid.
Leveranciers	Belang CO ₂ -beleid & kennisniveau verschilt per leverancier
Provincies en gemeenten	Belang CO ₂ -beleid & kennisniveau verschilt per provincie/gemeente
Gemeente Zwolle	Heeft geen CO ₂ reductiebeleid online staan

8.2 Interne belanghebbenden

Interne belanghebbenden zijn de medewerkers en het management van Van Hoek Bouw B.V.. Deze zullen op de hoogte gehouden worden via nieuwsberichten. Het management zal daarnaast betrokken zijn bij de besluitvorming van de te nemen reductiemaatregelen, de voortgang van de CO₂-reductie en overige hoofdzaken van het CO₂-reductiebeleid.

8.3 | Projecten met gunningvoordeel

Communicatie over het CO₂-beleid van Van Hoek Bouw B.V. betreft niet alleen het beleid van het bedrijf als geheel, maar ook het beleid ten aanzien van projecten die aangenomen zijn met gunningvoordeel. Bij deze projecten zal specifiek gecommuniceerd worden over de CO₂-uitstoot van het project als ook over de doelstelling en de voortgang in CO₂-reductie. Dit zal hoofdzakelijk gebeuren via de algemene communicatieberichten van het bedrijf. Waar nodig wordt dit aangevuld met communicatie via het werkoverleg van het project.

8.3.1 'Projecten met gunningsvoordeel'

Op dit moment voert Van Hoek Bouw B.V. geen project met gunningvoordeel uit;. Externe belanghebbenden voor dit project zijn opgenomen in de tabel met externe belanghebbenden van het bedrijf. Interne belanghebbenden zijn de medewerkers van Van Hoek Bouw B.V. en de projectleiding.

8.4 Communicatieplan

WAT (Boodschap)	WIE (Verantwoordelijke en uitvoerders)	HOE (Middelen)	DOELGROEP	WANNEER (Planning & frequentie)	WAAROM (Communicatiedoelstelling)
CO ₂ footprint van bedrijf en projecten met gunningvoordeel	Verantwoordelijke CO ₂ -reductie	interne mail en toolbox	Intern	Halfjaarlijks Maand mei en november	<i>Bewustwording van de CO₂ footprint intern vergroten</i>
CO ₂ footprint van bedrijf en projecten met gunningvoordeel	Verantwoordelijke CO ₂ -reductie	Website en externe mailing	Extern	Halfjaarlijks Maand mei en november	<i>Bewustwording van de footprint onder externe partijen vergroten</i>
CO ₂ -reductiedoelstellingen + voortgang en maatregelen voor bedrijf en projecten met gunningvoordeel	Verantwoordelijke CO ₂ -reductie	interne mail en toolbox	Intern	Halfjaarlijks Maand mei en november	<i>Bewustwording van de doelstelling en maatregelen onder medewerkers vergroten</i>
CO ₂ -reductiedoelstellingen + voortgang en maatregelen voor bedrijf en projecten met gunningvoordeel	Verantwoordelijke CO ₂ -reductie	Website en externe mailing	Extern	Jaarlijks in Mei	<i>Bekendheid van de doelstelling en maatregelen onder externe partijen vergroten</i>
Mogelijkheden voor individuele bijdrage, huidig energiegebruik en trends binnen het bedrijf en projecten	Verantwoordelijke CO ₂ -reductie	interne mail en toolbox	Intern	Halfjaarlijks Maand mei en november	<i>Betrokkenheid medewerkers stimuleren en medewerkers aanzetten tot CO₂ reductie</i>
Communicatieberichten	Verantwoordelijke CO ₂ -reductie	Website en externe mailing	Extern	Halfjaarlijks Maand mei en november	<i>Betrokkenheid externe belanghebbenden stimuleren</i>
Website updaten	Verantwoordelijke CO ₂ -reductie	Website	Extern	Halfjaarlijks Maand mei en november	<i>Documenten updaten</i>
Publicatieplicht SKAO	Verantwoordelijke CO ₂ -reductie	Website SKAO	SKAO	Jaarlijks in Mei	<i>Publiceren van documentatie behorende bij eis 3D1 en jaarlijks updaten maatregelenlijst</i>

8.5 Website

Op de website van Van Hoek Bouw B.V. is een pagina ingericht over het CO₂-reductiebeleid van het bedrijf. Op deze pagina wordt de nodige informatie over het CO₂-beleid weergegeven en zijn de laatste versies van de documenten terug te vinden.

8.5.1 Tekstuele informatie

Op de CO₂-Prestatieladder pagina op de website bevindt zich te allen tijde up-to-date informatie over:

- ✓ Het CO₂-reductiebeleid;
- ✓ De CO₂ footprint;
- ✓ De CO₂-reductiedoelstellingen (en de voortgang hiervan);
- ✓ De CO₂-reductiesubdoelstellingen (en de voortgang hiervan);
- ✓ De CO₂-reductiemaatregelen (en de voortgang hiervan);
- ✓ Acties en initiatieven waarvan Van Hoek Bouw B.V. deelnemer of oprichter is;
- ✓ Een verwijzing naar de bedrijfspagina op de website van de SKAO;

De voortgang zal beschreven worden middels het publiceren van de halfjaarlijkse communicatieberichten. Om daadwerkelijk transparant te kunnen zijn over deze voortgang, zullen de communicatieberichten minimaal twee jaar op de website zichtbaar blijven.

8.5.2 Gedeelde documenten

Tevens bevinden zich op deze pagina te allen tijde de meest actuele versies van onderstaande documenten (te downloaden als PDF).

- ✓ Communicatiebericht (eis 3.C.1)
- ✓ Het CO₂-reductieplan (eis 3.B.1)
- ✓ Het CO₂ Management Plan (eis 2.C.3 & 3.B.2)
- ✓ Actieve deelname initiatieven (eis 3.D.1)
- ✓ Certificaat CO₂-Prestatieladder

8.5.3 Website SKAO

Op de website van de SKAO bevinden zich te allen tijde de meest actuele versies van onderstaande documenten:

- ✓ Actieve deelname initiatieven (eis 3.D.1)
- ✓ Ingefulde maatregelenlijst

Op de website van de SKAO dient elk document een PDF te zijn, met vermelding van een versienummer, een handtekening van de autoriserende verantwoordelijke manager en de autorisatiedatum.

Colofon

Auteur: Gerni Volkerink
Kenmerk: CO₂ Management Plan 2017
Datum: 20-06-2018
Versie: 1.0

Handtekening autoriserende manager:

Rob Dellen Directeur

.....